

JUHÁSZ ANIKÓ

Lábjegyzetek a tűnődéshez

Lehettem volna más is. Talán egy magába zártan is megnyíló üvegpohár, amelyben oly kidolgozatlan a forma rendje, hogy a nyers életanyag az ő pórusaiban lüktető kiegyezés csupán azzal, ami van, s ami a felszívárgó fényben szüntelen felé siet. Csakhogy lettem én más. Nem az utóbbi hetek fáradtsága tett ilyenné, hiszen, ha most össze is szedném mindazt, ami, hogy elszántan képszerű legyek, mint szőlőnek megszakadt kedve préselődött ki belőlem, akkor is újfent valami kettősség ülne körém, s küldeném mégis mindnek én szívélyes üdvözetem. Hogy ezentúl mint és merre, hová hány lépést teszünk, hogy később avagy az első adandó alkalommal üríti ki a szükségszerűség véletleneken megkövült szemünk, hogy mint feladat vagy bűntudat vetődik-e fel a szeretet kérdésköre, s a görögök műhelye ránk mint elhagyott álomszerűség omlik-e le, nem tudván, rokonságunk ördöggel, angyallal mikor támad, magunkénak vallhatjuk-e mi is a mesés Ezeregyéjszakákat... Hogy anyagszerűségében vagy azon túl tűnődik bennünk az élet, ahogy a pokol a harmónia után egy és sok Esterházy lett... Lám, mint bibelődik velünk még a környezet, szerepjátékaiából bennünk is kiválik tán egy-egy ékezet. Komolyság s rettenet nedve – a személyes jelenkor. És a nevetés: az igazi, ami nem a show-angyalok teste, miként lesz egyre inkább bujkáló kolostorokban festve. S mint régít látod meg aztán az újdonságot, új címlappal kerítve régi igazságot. Miközben apró kérdésekkel fordulsz a másikhoz, hogy mondaná másképpen, meg, hogy mi a gondja, pohár a pohárhoz önmagát hogy adja, kutyának nyelvén megül-e a démon, ahogy gyors futáshoz kenődik a féknyom, hogy ki a gyilkos

*itt most, és ki az áldozat, ha ők úgy futnak egymáshoz,
mint két tehervonat, és szavunk merre ugrál, bűn-e a
mosoly is, ha hozzáillesztődik a történet szirma ott,
ahol illesztődni szabálytalan szabály, sőt, ítélandó dolog,
ezeken tűnődtem nem-én és nem-pohár, mert a világban
sok minden értetlenül megáll; noha már, akkor itt, mondaná
az eszünk, de csak oly tétován teszünk-veszünk ... s leszünk.*

Széljegyzetek a félelemhez

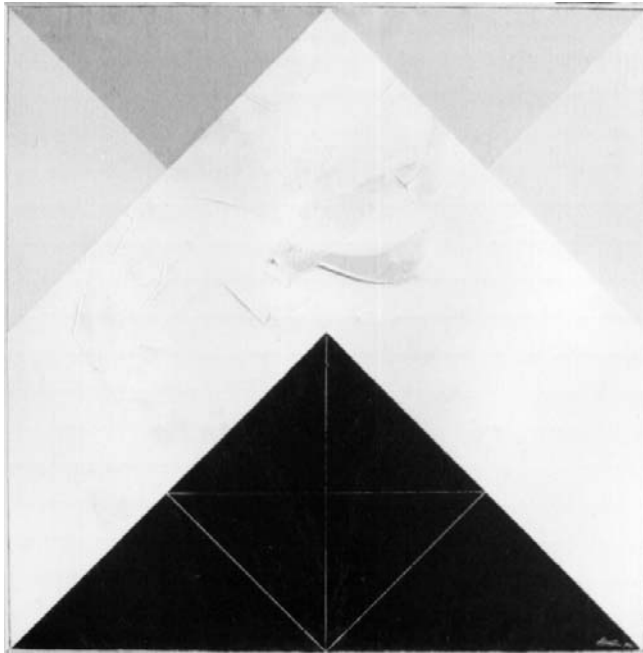
*Tudod, hogy milyen a mozgó félelem, amikor
tested elúszik a tárgyak szívacsába és a redőnyön
csak úgy mozdul az este, mintha tested barlangjába
ő is csak belesne, s azt gondolod, hogy a világ most
panziót váltott, s jobb, ha nem veszünk már utcai
kabátot, és úgy látod, benned ácsorog és dől jobbra-
balra mindaz, mi addig kinn virágzott: a szorongások
parkja, no ... és az istenkém, hát ő is modortalan, a híre,
akár a hó – s most még is odavan..., amott nyújtóztatja
szegény a lábát, nem mondta el ő sem a napi imáját,
hisz címeres pecséttel levelet kapott, hogy a szeretet ma
hoppá, betört egy ablakot, annak meg széttört az az
üvegnyelve, és mindent mintha egyként csak magába
terelne, titkos haldoklók és házias szeszélyek, fejtetőn
megálló, falra felkent képek, ingerlékeny esték félig
kiművelve, közöttük az ördög is biz'Isten üdvös
önmagára lelne. Lenne kölnivize, fekete, spriccelős, és
a lét is minden pillanatban a gonosszal viselős. Könyvekben
feltűnne az iszony komolysága, lassan, akkurátusan
– miként tudós cédulázna. Lenne benne tudat és persze
leszolgált idő, a gyógyító techné meg imádott szerető.
Olvasna s próbálna – mint női illatot – olyan technikát is,
mi eddig gyorsan kész halálokat hozott. Körbeudvarolná
a halál puha testét, hatékonyan hozná közelebb az estét.
Karját simogatná, enne pirulákat, konjuktív szerepre*

ítélné a lábat. Törvényét keresné a mulandó létnek, reális sorrendjét a feltörekvő szépnek, lenne Thanatosza néhány tranz-akció, előbb egy kis lét, s aztán már nincs, látod, semmilyen kibúvó. Így hólyagosodik fel elménkben a halál, mely sokadik hatványon sűrög-forog s ... megáll.

Időlemezek

Itt élnek még a jelenidő szereplői, madarak és oroszlánok, s mindegyik saját énekre, saját történetre vágják. Az alkonyat mélységeit még csak rakosgatják magukban erre-arra, ahogy a szél szállítja örök bölcsességben és örök nem tudásban templomok tornyaira s minden régi meg új küszöbére a gyanútlan homokot. Amit nem tudnak, az még nem bántja őket, nem töpreng rajta szívük sem, és a délutánokat az öreggé nem teszi. Mozdulataikban szülő érik, vágyaikban dallamos kannákban must csorog, s még nem kiszámítható, nem sokszorozható számukra a sötétség hullámverése. A halál jelentősége szemükben úgy csapódhat minden másba, ahogy a homok porlik szét a kézben, s ahogy a szemhéj örök mozgása lép túl az árnyékba merített partokon. Hol az erdőben a magány, hol van ő ott, ahol a szó az erdő létét mondja? Míg egyiket keresed, elveszíted a másik rokon létét, csak a szó kóborolhat a kimondott csúcsokon. Köszönd a fát vagy köszönd az erdőt? Erdőben gömb, az együttlét egyik archetípusa. Rázárva..., akár a kék egek. A vak természet tarka párbeszédei. S köztük az idő mint fürge gyík; aranyló hátán csak emlékként ül meg a mészkövek csöndje, folyton újránöveszti létét. A történelem üveg vidékeit lecsúszó mozdulataiban hordja, a hajnaloktól az estéig rohan, mintha tovább cipelhetne bármit is attól a gyökértől, ahol az megfogant. Micsoda homokszemeket hordoz lábunk, s micsoda kések szünetjeleit iktatja

*közé a tudat, ha a fiókban nincs szó a tetterre? A képzetek
neonfényein szűrt rendben szivárog az idő, a külvárosok
térképeitől önarckunk metszetéig hányszor és hányféle
módon juthatunk? Halott vagy élő? A tengerekben
búvárok vagyunk, védőközeget illesztünk önmagunkra,
hogy legyenek körmeink a vízhez, de vajon mi magunk
vagyunk-e az általunk épített utcasarkokon? S emlékeink
védőruhák csupán, a gondolkodás papírhajói, szótári
kellékek a hús-vér hétköznapihoz, vagy úgy kormányoznak
csendben mind közelebb önmagunkhoz, akár a felfelé
törekvő léghajók, melyekből mégis minden a föld felé
esik? Hajnal van, a tegnap rácsain ma még egy nap át-
iramlík hozzánk, a Dunán s a Tiszán valakik hajóba ülnek,
a hidakon motorizált pillanatokban közlekedik a jelen
s bennük van mint modern pacsirta, a feltörő idő.*

VÍZÖNTŐ (2002)